

Søndagsord ud fra Johs. 14, 1 – 11

Vi er vant til, at sandheden kan forekomme i flere udgaver, og at derfor ingen har patent på sandheden. Det ligger ikke mindst i vores demokratiske tradition og opdragelse. Vil vi have andre med på vores egen udlægning af virkeligheden, da må der argumenter på bordet. Af samme grund er vi, sundt, skeptiske over for mennesker, der ophøjer sig selv til at være orakler. Hvor mennesker har udnævnt sig selv til at være ufejlbarlige sandhedsvidner, ja måske ovenikøbet den inkarnerede sandhed, da har det sjældent gavnet andre menneskers liv. Og dog tror vi Jesus, når han kalder sig vejen og sandheden og livet. Vi tror ham uden den ængstelse, der ellers må brede sig, hvor mennesker ophøjer sig til at være sandhed. Der er netop beroligelse i hans ord, sådan som de i dag lyder til Thomas, der er usikker på, hvor Jesus går hen, og derfor usikker på, hvordan han kender vejen. Jesus har stillet disciplene i udsigt, at han går bort for at berede dem pladser, og hvor han går hen, derhen kender de vejen. Og han svarer på Thomas tvivlende spørgsmål ved at sige, at han er vejen og sandheden og livet. Hvordan kan det hænge sammen med vores helt almindelige opfattelse af, at ingen kan udnævne sig selv til sandheden? Det kan det, fordi vi i dagens fortælling befinder os på grænsen af den virkelighed, hvor de underbyggede sandheder giver mening. Vi tror Jesus på hans ord, fordi vi tror på, at der hos ham er en fred at finde, som består, hvor alt andet bryder sammen. Tidligere var det god skik at hilse hinanden med fredsønske, både når man mødtes og når man skiltes. Fred er ikke kun negativt bestemt som fravær af konflikter. Fred er et omfattende udtryk for at tilværelsen hænger sammen. Hvor freden viger, falder tilværelsen fra hinanden. Denne grundlæggende usikkerhed havde man sikkert i tankerne, hvor man ønskede hinanden fred og alt godt. Troen på, at det bedste argument vinder, og at kun den underbyggede version af sandheden fortjener navn af sandhed, er rigtig, men den forudsætter, at vi kan forholde os til en fælles, bestående virkelighed. Og evangelieteksten rummer et stærkt udtryk for det truende sammenbrud. ”Jeres hjerte forfærdes ikke”, siger Jesus til disciplene. Det ord, i grundteksten, som er oversat med forfærdelse, handler i sin grundbetydning om elementernes oprør, elementerne som kaosmagter. Vi har vel fået for vane at bruge ordet kaos mest lavpraktisk om den orden, som ikke ganske står mål med forventningerne. Egentlig bruger vi ordet i den underforståede tillid til at tingenes orden består. Men i sin egentlige betydning handler kaos om sammenbrud, det som leder til forfærdelse, den lammende følelse af, at alle veje er spærrede. I den situation skal vi tro Jesu ord om, at han er vejen, sandheden og livet. Han tilsiger os, som han tilsiger disciplene, Guds nærvær, hvor al trøst ellers må synes uendeligt

fjern. Forfærdelsen er det sjælelige svar på den kaostilstand, hvor mennesket ikke kan finde vej. Da lover Jesus at være hos os som vejen og sandheden og livet. Et af de klassiske bibelske udtryk for livets fuldendelse i Guds rige er "hvile". "Alle de købte, i Jesu navn døbte, som striden har stridt, som døden har lidt, gik ind til den evige hvile", digter Grundtvig, og får da også indirekte nævnt den betalte, for mennesket ubetalelige, skyld, den skyld, som nu ikke længere står mellem Gud og mennesker. Jesus sigter til denne samme hvile, hvor han taler om Faderens hus med de mange boliger, med de mange hvilesteder, som der egentlig står. Vi tror på Jesus som vejen, sandheden og livet, for vi tror, at han har vist os det sande Gudsbillede, det Gudsbillede, som alene han kunne vise os, det faderbillede, som vi kan leve ved, og finde hvile ved. Vi tror på ham som vejen, fordi vi tror kun på den vej at kunne møde en barmhjertig Gud. Uden for den vej, som Jesus er, bliver vores Gudsforhold til et kontraktforhold, hvor vi vil yde vores, yde, hvad vi ikke kan men dog vil yde. Sandheden er det, der står fast, det, som ikke kan forandres til noget andet end sig selv. Derfor bliver Gud, den sandhed, som Gud er, ofte tegnet i billedet af en klippe, der står urokkelig midt i vandenes og tidernes strøm. Man kan slå sig på klippen. Men i evangeliet er det barmhjertigheden, som er klippefast i sin uforanderlighed. Vi tror på Jesus som sandheden, for vi tror på, at vi i ham har mødt Guds urokkelige barmhjertighed. I dagens fortælling tager Jesu ord sigte på disciplenes forfærdelse, den aktuelle, eller den, som han forudser vil komme langfredag. Men Jesu ord giver også mening uden for de grænsesituationer, som Johannes fortæller om. Oplevelsen af at alle veje kan være lige gode, og at det derfor er ligegyldigt, hvilken vej man vælger, er ikke kun det forfærdede men også det fremmedgjorte menneskes oplevelse. Så er der trøst i Jesu forsikring om de mange boliger i faderens hus. Der er et sted, hvor vi altid kan fortrøste os ved at være hjemme, også i de mange situationer, hvor vi, om ikke forfærdede, så vaklende og nølende må spørge: "Hvad nu?" Grundtvig skriver i sit lange digt "Nytårmorgen" om, hvordan han i sin ungdom måtte opleve at se sit religiøse hovmod punkteret: "Du jordklimp, du synder! Hvad tænker du på? Hvad kødet begærer, må ånden forsmå. Du Gud vil undvære, til du er ham lig, nej giv ham sin ære, så hjælper han dig! Fra døden til livet kun én det var givet på vinger at hæve sig selv!" Ingen er steget op til himlen undtagen han, som steg ned", siger Jesus et sted i Johannesevangeliet. Intet af, hvad vi gør eller tænker, vokser ind i himlen. Det lever vi med, ovenikøbet godt, på grund af ham, der kunne sige om sig selv, at han er vejen, sandheden og livet.